

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE KUSTOSA

1. OPĆI DIO

I. USMENI DIO ISPITA

Usmeni dio ispita sastoji se iz sljedećeg predmeta:

1. Osnove državnog i pravnog poretka Republike Hrvatske, te zakonodavstvo Republike Hrvatske u području muzejske djelatnosti i zaštite i očuvanja kulturnih dobara.

Sadržaj predmeta: Ustav Republike Hrvatske, radno zakonodavstvo i propisi, zakonodavstvo u kulturi

Literatura:

1. Ustav Republike Hrvatske // »Narodne novine«, br. 85/2010 (pročišćeni tekst) i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske
2. Zakon o sustavu državne uprave // »Narodne novine«, br. 150/11, 12/13, 93/16 (Čl. 53.-59. Državna uprava u županiji, gradu, općini).
3. Zakon o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave // »Narodne novine«, br. 93/16 Čl. 14. (Djelokrug Ministarstva kulture)
4. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi // »Narodne novine«, br. 33/01., 60/01- vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15) Čl. 18.-23. (Samoupravni djelokrug, općine, grada i županije)
5. Zakon o radu // »Narodne novine«, br. 93/14 (Glave I. i II, članci 1-25., 28., 29., 53-72., 101.-106., 112-130.)
6. Zakon o muzejima // »Narodne novine«, br. 110/15, s pripadajućim Pravilnicima.
7. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara // »Narodne novine«, br. 69/99, 151/03, 157/03 – ispravak, NN 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14) s pripadajućim Pravilnicima.
8. Zakon o arhivskom gradivu i arhivima // »Narodne novine«, br. 105/97, 64/00 i 65/09
9. Zakon o kulturnim vijećima // »Narodne novine«, br. 48/04, 44/09 i 68/13.
10. Zakon o knjižnicama // »Narodne novine«, br. 105/97, 5/98, 104/00 i 69/09 Čl. 1.-12., 28. i 45.
11. Europska kulturna konvencija // "Narodne novine", Međunarodni ugovori br. 6/94
12. Konvencija o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja // "Narodne novine", Međunarodni ugovori br. 5/07.
13. Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 12/93, UNESCO, Pariz, 23. studenoga 1972. godine.
14. Konvencija o zaštiti arhitektonskog blaga Europe // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 6/94, Vijeće Europe, Granada, 3. listopada 1985. godina
15. Europska konvencija o zaštiti arheološke baštine (revidirana) // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 4/04 i 9/04 objava, Vijeće Europe, Valetta 16. siječnja 1992. godina.
16. Konvencija UN o pravu mora // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 9/2000 čl. 303.
17. Konvencija o zaštiti podvodne kulturne baštine // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 10/04., UNESCO, Pariz, 2. studenoga 2001. godine
18. Konvencija o zaštiti nematerijalne kulturne baštine // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 5/05 i 5/07

19. Okvirna konvencija Vijeća Europe o vrijednosti kulturne baštine za društvo /"Narodne novine", Međunarodni ugovori br. 5/07.
20. Europska konvencija za zaštitu audiovizualne baštine //„Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 5/07.
21. Konvencija o mjerama zabrane i sprječavanja nedozvoljenog uvoza, izvoza i prijenosa vlasništva kulturnih dobara //„Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 12/93., Pariz, 14. studenoga 1970. godine.
22. UNIDROIT-ova Konvencija o ukradenim ili nezakonito izvezenim kulturnim dobrima //„Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 5/2000 i 6/02., Rim, 24. lipnja 1995. godine.
23. Konvencija za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba i Protokol u vezi sa zabranom izvoza kulturnih dobara s okupiranih teritorija //„Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 12/93 i 6/02, Haag, 14. svibnja 1954. godine.
24. Drugi Protokol uz Konvenciju za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba //„Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 11/05., Haag, 26. ožujka 1999. godine.
25. Konvencija o europskim krajobrazima // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 12/02
26. Uredba Vijeća (EZ) br. 116/2009 od 18. prosinca 2008. o izvozu kulturnih dobara (kodificirani tekst)
27. Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 1081/2012 od 9. studenog 2012. za potrebe Uredbe Vijeća (EZ) br. 116/2009 o izvozu kulturnih dobara (kodificirani tekst)
28. Direktive i drugi akti Europske unije o zaštiti kulturne baštine
29. Preporuke UNESCO-a o zaštiti kulturne baštine.
30. Povelje i Preporuke ICOMOS-a i ICOM-a.
31. Statuti Međunarodnog savjeta za muzeje UNESCO-a (ICOM), 2007., <http://icom.museum/statutes.html>.

2. POSEBNI DIO

I. PISMENI DIO ISPITA

Pismeni dio ispita polaže se sukladno čl. 6. i 22. Pravilnika o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u muzejskoj struci („Narodne novine“, br 97/10).

II. USMENI DIO ISPITA

Usmeni dio ispita sastoji se iz četiri predmeta:

1. Muzeologija

Sadržaj predmeta:

Uvod i definicije muzeologije u Hrvatskoj i svijetu – od veze s informacijskim znanostima do teorije muzeja i teorije baštine; Osnovna podjela muzeologije; Povijesna muzeologija: čime se bavi i pitanja na koja odgovara; Povijest nastanka zbirke i muzeja u Hrvatskoj; Temeljni pojmovi muzeologije: muzejski predmet – muzealnost – kulturni identitet - muzeološke funkcije; Funkcija zaštite: od sabiranja do fizičke zaštite; Funkcija istraživanja s naglaskom na vezi muzeologije s pojedinim znanstvenim disciplinama u okviru nje; Funkcija komunikacije: oblici komuniciranja s naglaskom na izložbi kao reprezentantu muz. komunikacije; Praktična razina muzeologije – organizacija i djelatnost muzeja: po zbirkama, osoblju i prostoru, s naglaskom na muzejskoj profesiji i njenoj etici.

Obavezna literatura:

1. Babić, D. *O muzeologiji, novoj muzeologiji i znanosti o baštini*. Ivi Maroeviću baštinici u spomen. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 2009.
2. Maroević, I. *Uvod u muzeologiju* (Odabrane stranice: 9-16, 50-65, 70-88, 96-100, 116-118, 120-138, 160-161, 169-186, 199-205, 233-243), Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993.
3. Vujić, Ž. *Izvori muzeja u Hrvatskoj* (Poglavlje: Pojam muzeja), Zagreb: Kontura, 2007.
4. Vujić, Ž. *Korisnički aspekt u sustavu Ive Maroevića: od pažljive analize do smjernica dopune*. Ivi Maroeviću baštinici u spomen. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 2009.
5. Vujić, Ž. Povijesna muzeologija na početku 21. stoljeća: besplodno okretanje prošlosti ili suvremeno poimanje discipline. u: *Modeli znanja i obrada prirodnog jezika*. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 2003, str. 145-165.
6. Key Concepts in Museology. Paris: ICOM, Armand Colin, 2010. http://icom.museum/fileadmin/user_upload/pdf/Key_Concepts_of_Museology/Museologie_Anglais_BD.pdf

2. Muzeografija

Sadržaj predmeta:

- Definicija muzeografije,
- Primjena muzeološke teorije u muzejskoj praksi,
- Postupnost nastajanja stalnoga postava ili povremene izložbe, od ideje do realizacije postava.
- Uloga muzeografskih pomagala u vizualizaciji izložbe ili stalnog postava,
- Obrada muzejske građe,
- Poznavanje osnovnih propisa o vođenju inventara i principima dokumentiranja muzejskih predmeta.
- Praktični rad u zbirkama, osnove poznavanja, čuvanja i fizičke zaštite predmeta

Obvezna literatura:

1. Maroević, Ivo. *Muzeografija i muzej*. // *Uvod u muzeologiju*. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993. str. 70 -88.
2. Šola, Tomislav. *Eseji o muzejima i njihovoj teoriji / prema kibernetičkom muzeju*. Zagreb: HNK ICOM, 2003.
3. *Muzejska izložba (tema broja)*. // *Informatica museologica*. 34, 3 / 4, 2003.
4. *The Manual of Museum Exhibitions*. Ed. by Barry Lord and Gail Dexter Lord. AltaMira Press. Canada. 2002.
5. *Izazov za muzealce: muzeološko školovanje i stručno usavršavanje (tema broja)*. // *Informatica museologica*. 34, 1 / 2, 2003.
6. Dean, David. *Museum exhibition: theory and practice*. London; New York: Routledge. 1994.
7. *Novi postavi (tema broja)*. // *Informatica museologica*. 25, 1 / 4, 1994.
8. *Novi stalni postavi u muzejima i galerijama poslije Domovinskog rata (tema broja)*. // *Informatica museologica*. 30, 1 / 4, 1999.
9. *Osnove zaštite i izlaganja muzejskih zbirki*. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1993.

Preporučena literatura:

1. Lord, Barry. The Manual of Museum Learning. AltaMira Press. Canada. 2007.
2. Museografia didactica / coordinadores Joan Santacana Mestre, Nuria Serrat Antoli. – Barcelona: Ariel, 2005.
3. Šojat Bikić, Maja. Mašić, Boris. Evaluacija izložbe *Dobro mi došel prijatelj – Viki Glovacki* na temelju provedenog istraživanja među posjetiteljima / korisnicima. // *Informatica museologica*. 37, 1 / 4, 2006. str. 125 – 132.
4. Belcher, Michael. Exhibitions in museums. Leicester; London: Leicester University Press, 1992.
5. Mensch, Peter van. Muzeji i autentičnost. // *Informatica museologica*. 16, 3 / 4, 1985. str. 2 – 4.
6. Maroević, Ivo. Zamjena za muzejske predmete: (tipologija i definicija). // *Informatica museologica*. 16, 3 / 4, 1985. str. 5 – 6.
7. Museum Practice, magazine. London : Museums Association (MP website: www.museumsassociation.org/mp)
8. Museums Journal. London : Museums Association (MJ website: www.museumsassociation.org/mj&_IXPOS=_mahead3)

3. Osnove muzejske dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- Muzeološka funkcija istraživanja – dokumentiranja; principi dokumentiranja; osnovni oblici dokumentacije u muzeju: inicijalna ili ulazna (knjiga ulaza) i trajna (inventarna knjiga, katalog muzejskih predmeta, knjiga izlaza); osnovni postupci dokumentiranja: inventarizacija (upisivanje u inventarnu knjigu i nanošenje ili pridruživanje inventarnog broja muzejskom predmetu) i katalogizacija; osnovne vrste podataka: tekstualni i vizualni; stvaranje i obrada vizualnih podataka - fototeka; standardi u muzejskom okolišu; standardi podataka za obradu muzejske građe; kontrola nazivlja prigodom obrade muzejske građe – liste pojmova, klasifikacije i tezaursi; zaštita muzejske dokumentacije.

Obavezna literatura:

1. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novine, br. 108/02.
2. Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju. // Narodne novine, br. 115/01.
3. Tuđman, Miroslav. Dokumentalistika: Rječnik odabranih pojmova. // *Obavijest i znanje*. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1990. Str. 155-231.
4. Međunarodne smjernice za podatke o muzejskom predmetu: CIDOC-ove kategorije podataka. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2000. (izdano kao prilog *Vijesti muzealaca i konzervatora*, 1/4, 1999.)

Preporučena literatura:

- Maroević, Ivo. Dokumentacija. // *Uvod u muzeologiju*. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993. Str. 189-199.

4. Osnove muzejske pedagogije

Sadržaj predmeta:

- povijesni pregled muzejske edukacije
- uloga muzejskog pedagoga
- radno mjesto muzejskog pedagoga
- oblici edukacije u muzejima
- muzejska edukacija danas

Obavezna literatura:

1. Brezinščak, R., Jelavić, Ž.: **Uloga i status muzejskih pedagoga u djelatnosti muzeja** // Anali Galerije Antuna Augustinčića 16/17 (1996/1997), str. 101 – 106.
2. Hannelore K. O.: **Kriteriji kvalitete za muzeje – rad na obrazovanju i posredovanju**; Hrvatski nacionalni Komitet ICOM-a (Deutscher Museumsbund e.V., Berlin, 2008., prijevod Mila Škarić) dostupno na <http://www.icom-croatia.hr/wp-content/uploads/2012/01/kriteriji-kvalitete-za-muzeje> (28.11.2016.)
3. Jelavić, Ž.: **Muzej kao mjesto učenja i uloga muzejske edukacije** // Puriteka 3, 2014, str. 7-1. (http://izdavastvo.ffri.hr/wp-content/uploads/2016/11/Puriteka_3_izmjena.pdf) (28.11.2016.)
4. **Muzeji za sve**// ur. Vouk, Morana i Željka Miklošević, Muzejska udruga Istočne Hrvatske, 2013., str. 7-17 i 42- 49. (http://muih.hr/images/stories/novosti/2013/gluo/Muzeji_za_sve_2013.pdf) (28.11.2016.)
5. Hooper Greenhill, E.: A Companion to Museum Studies (ed. Sharon Macdonald) Blackwell Publishing, 2006. / Part IV: **Visitors, Learning, Interacting**, p. 319 - 376 <http://upir.ir/934/-A-Companion-to-Museum-Studies-Blackwell-Companions-in-Cultural-Studies-.pdf> (28.11.2016.)
6. **Muzejske publikacije za djecu i mlade** // ur. Snježana Radovanlija Mileusnić, Biblioteka Kako objaviti dobru muzejsku knjigu, MDC, Zagreb, 2013.
7. ICOM CECA Conference (2011, Zagreb): **Old questions, new answers: quality criteria for museum education** // proceedings of the ICOM CECA `11 Conference, Zagreb, 2011 // editor Željka Jelavić ; co-editors Renata Brezinščak, Mila Škarić.// Zagreb: ICOM Hrvatska, 2012.

Preporučena literatura:

- Zbornik radova I. Skupa muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem:** Pula, 14. - 16. lipnja 2001. / ur. Mila Škarić / : Hrvatsko muzejsko društvo : Sekcija za muzejsku pedagogiju, Zagreb, 2002.
- Zbornik radova II. Skupa muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem:** Zadar, 7. - 9. studenoga 2002. / ur. Eduard Kletečki / : Hrvatsko muzejsko društvo : Sekcija za muzejsku pedagogiju; Arheološki muzej Zadar, Zagreb, 2004.
- Zbornik radova III. Skupa muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem :** Vukovar, 14. - 16. listopada 2004. / ur. Eduard Kletečki / : Hrvatsko muzejsko društvo, Zagreb, 2006.
- Zbornik radova IV. Skupa muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem :** Knin, 11. - 14. listopada 2006. / ur. Božidar Pejković/ : Hrvatsko muzejsko društvo, Zagreb, 2007.

Zbornik radova V. Skupa muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem : Rijeka - Dubrovnik – Bari - Rijeka, 29. rujna – 3. listopada 2008. / ur. Mila Škarić, Renata Brezinščak / : Hrvatsko muzejsko društvo: Sekcija za muzejsku pedagogiju, Zagreb, 2010.

Zbornik radova VI. Skupa muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem : Sisak, 25. – 27. listopada 2010. / ur. Željka Jelavić, Renata Brezinščak / : Hrvatsko muzejsko društvo: Sekcija za muzejsku pedagogiju, Zagreb, 2010.

Zbornik radova VII. Skupa muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem: Rijeka, 14. – 16. studeni 2012. / ur. Milica Đilas / Hrvatsko muzejsko društvo / Zagreb, 2015.

Gob, A., Drouguet, N.: **Muzeologija - povijest, razvitak, izazovi današnjice**, Antibarbarus, Zagreb, 2007.

The MANUAL of museum learning / edited by Barry Lord.- Lanham : Altamira Press, 2007.- XXI